

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. birželio 27 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Valstybės pagalba — SESV 107 straipsnio 1 dalis — Sąvoka „valstybės pagalba“ — Sąvokos „įmonė“ ir „ekonominė veikla“ — Kitos SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos — SESV 108 straipsnio 1 ir 3 dalys — Sąvokos „esama pagalba“ ir „nauja pagalba“ — 1979 m. sausio 3 d. Ispanijos Karalystės ir Šventojo Sosto sudaryta sutartis — Statybos, įrengimo ir darbų mokestis — Katalikų bažnyčios pastatų atleidimas nuo mokesčio“

Byloje C-74/16

dėl *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 4 de Madrid* (Madrido provincijos administracinis teismas Nr. 4, Ispanija) 2016 m. sausio 26 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. vasario 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania

prieš

Ayuntamiento de Getafe

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, M. Berger, A. Prechal, M. Vilaras ir E. Regan, teisėjai A. Rosas, A. Arabadjiev (pranešėjas), M. Safjan, D. Šváby ir E. Jarašiūnas,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. sausio 10 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, atstovaujamos advokatų M. Muñoz Pérez ir A. Fanjul Guerraachevarría,
- *Ayuntamiento de Getafe*, atstovaujamos advokatės L. López Díez,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos M. A. Sampol Pucurull ir A. Rubio González,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Luengo, P. Němečková ir F. Tomat,

* Proceso kalba: ispanų.

susipažinęs su 2017 m. vasario 16 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,
priima ši

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (Comunidad de Casa de Escuelas Pías de Getafe, P. Escolapios)* (Betanijos provincijos Pijaus mokyklų kongregacija (Chetafės Pijaus mokyklų namų bendruomenė, P. Pijaus mokyklos mokiniai), toliau – kongregacija) ir *ayuntamiento de Getafe* (Chetafės savivaldybė, Ispanija, toliau – savivaldybė) ginčą dėl to, kad savivaldybė atmetė kongregacijos prašymą grąžinti pinigų sumą, kurią ji sumokėjo kaip statybos, įrengimo ir darbų mokestį (toliau – ICIO).

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 1979 m. sausio 3 d. Ispanijos valstybės ir Šventojo Sosto sudarytos Sutarties dėl ekonominių reikalų (toliau – 1979 m. sausio 3 d. sutartis) IV straipsnyje nustatyta:

1. Šventasis Sostas, Vyskupų konferencija, vyskupijos, parapijos ir kiti kongregacijų ir religinių bendruomenių administraciniai teritoriniai vienetai, pašvęstojo gyvenimo institutai, provincijos ir įstaigos teisiškai atleidžiami nuo tokių mokesčių:

<...>

B) visiškas ir neterminuotas atleidimas nuo nekilnojamojo turto mokesčių, gamybos mokesčių, pajamų ir turto mokesčių.

Šis atleidimas netaikomas pajamoms, gautoms iš ekonominės veiklos ar iš Bažnyčios turto naudojimo, kai toks turtas perduodamas naudoti tretiesiems asmenims, taip pat pajamoms iš kapitalo ir pajamoms, kurioms taikomas pajamų mokestis prie šaltinio.

<...>“

- 4 Šios sutarties VI straipsnyje nurodyta:

„Šventasis Sostas ir Ispanijos vyriausybė įsipareigoja problemas, galinčias kilti aiškinant ir taikant šią sutartį, spręsti derybomis, atsižvelgiant į sutartyje įtvirtintus principus.“

Ispanijos teisė

- 5 ICIO yra savivaldybių renkamas mokestis, nustatytas 1988 m. gruodžio 28 d. *Ley 39/1988 reguladora de las Haciendas Locales* (Įstatymas Nr. 39/1988 dėl teritorinių vienetų biudžetų) (BOE, Nr. 313, 1988 m. gruodžio 30 d., p. 36636). Tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, jis reglamentuotas 2004 m. kovo 5 d. *Real Decreto Legislativo 2/2004, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales* (Karaliaus įstatyminis dekretas Nr. 2/2004,

kuriame įtvirtinta Įstatymo dėl teritorinių vienetų biudžetų nauja redakcija) (BOE, Nr. 59, 2004 m. kovo 9 d., p. 10284, toliau – naujos redakcijos Įstatymas dėl teritorinių vienetų biudžetų 100–103 straipsniuose.

- 6 Naujos redakcijos Įstatymo dėl teritorinių vienetų biudžetų 100 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„[ICIO] yra netiesioginis mokestis, mokėtinas už visas savivaldybės teritorijoje vykdomas statybas, įrengimą ar darbus, kuriems reikalingas statybos leidimas (neatsižvelgiant į tai, ar leidimas gautas, ar ne) arba dėl kurių būtina pateikti pareiškimą apie atsakomybę ar išankstinę informaciją, taigi atleidimas nuo pareigos gauti leidimą arba nuo kontrolės yra mokestį renkančios savivaldybės įstaigos kompetencija.“

- 7 Šio įstatymo 101 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šiuo mokesčiu apmokestinami fiziniai, juridiniai asmenys arba subjektai <...>, kurie yra statybos, įrengimo ar darbų užsakovai, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra pastato, kuriame atliekami darbai, savininkai, ar ne.

Pagal pirmą pastraipą užsakovu laikomas asmuo, padengiantis statybos, įrengimo ar darbų vykdymo išlaidas.“

- 8 Ispanijos finansų ministerija 2001 m. birželio 5 d. *Orden por la que se aclara la inclusión del Impuesto sobre Construcciones, Instalaciones y Obras en la letra B) del apartado 1 del artículo IV del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre Asuntos Económicos, de 3 de enero de 1979* (Nutarimas dėl statybos, įrengimo ir darbų mokesčio įtraukimo į 1979 m. sausio 3 d. Ispanijos valstybės ir Šventojo Sosto sutarties dėl ekonominių reikalų IV straipsnio 1 dalies B punktą paaiškinimo) (BOE, Nr. 144, 2001 m. birželio 16 d., p. 21427, toliau – 2001 m. birželio 5 d. nutarimas) rezoliucinės dalies 1 punkte paaiškino, kad ICIO „priskiriamas prie 1979 m. sutarties IV straipsnio 1 dalies B punkte nurodytų nekilnojamojo turto ar gamybos mokesčių“, o šios rezoliucinės dalies 2 punkte nurodė, kad „Šventasis Sostas, Vyskupų konferencija, vyskupijos, parapijos ir kiti kongregacijų ir religinių bendruomenių administraciniai teritoriniai vienetai, pašvęstojo gyvenimo institutai, provincijos ir įstaigos visiškai ir neterminuotai atleidžiami nuo [ICIO]“.

- 9 Kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šiame nutarime įtvirtintas Katalikų bažnyčios turimų pastatų visiškas atleidimas nuo ICIO, nepaisant veiklos, kuriai skirti šie pastatai, pobūdžio.

- 10 2009 m. spalio 15 d. *Orden EHA/2814/2009 por la que se modifica la Orden de 5 de junio de 2001, por la que se aclara la inclusión del Impuesto sobre Construcciones, Instalaciones y Obras en la letra B) del apartado 1 del artículo IV del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre asuntos económicos, de 3 de enero de 1979* (2009 m. spalio 15 d. Nutarimas EHA/2814/2009, kuriuo iš dalies keičiamas 2001 m. birželio 5 d. Nutarimas dėl statybos, įrengimo ir darbų mokesčio įtraukimo į 1979 m. sausio 3 d. Ispanijos valstybės ir Šventojo Sosto sutarties dėl ekonominių reikalų IV straipsnio 1 dalies B punktą paaiškinimo) (BOE, Nr. 254, 2009 m. spalio 21 d., p. 88046, toliau – 2009 m. spalio 15 d. nutarimas) 2001 m. birželio 5 d. nutarimo rezoliucinės dalies 2 punktas pakeistas taip:

„Visiškai ir neterminuotai nuo [ICIO] atleidžiami Šventojo Sosto, Vyskupų konferencijos, vyskupijų, parapijų ir kitų kongregacijų ir religinių bendruomenių administracinių teritorinių vienetų, pašvęstojo gyvenimo institutų, provincijų ir įstaigų pastatai, kurie atleidžiami nuo teritorinio miesto mokesčio (dabar – nekilnojamojo turto mokestis).“

- 11 Kaip matyti iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo pateiktos informacijos, šis pakeitimas lėmė, kad nuo ICIO atleidžiami tik tie Katalikų bažnyčios pastatai, kurių paskirtis vien religinė.

- 12 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad 2009 m. spalio 15 d. nutarimas buvo panaikintas 2013 m. gruodžio 9 d. *Audiencia Nacional* (Nacionalinis Teismas, Ispanija) administracinių bylų kolegijos sprendimu ir šis panaikinimas patvirtintas 2014 m. lapkričio 19 d. *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) administracinių bylų kolegijos sprendimu, be kita ko, dėl to, kad šiuo nutarimu susiaurinta 1979 m. sausio 3 d. sutarties IV straipsnio 1 dalies B punkte numatyto atleidimo nuo mokesčių taikymo sritis.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 13 Kongregacija yra įtraukta į Ispanijos Teisingumo ministerijos tvarkomą religinių įstaigų registrą ir jai taikoma 1979 m. sausio 3 d. sutartis. Ji yra Chetafėje esančio pastatų komplekso, kuriame įsikūrusi jos administruojama mokykla „La Inmaculada“, savininkė.
- 14 2011 m. kovo 4 d. kongregacija paprašė leidimo renovuoti ir išplėsti pastatą, kuriame yra mokyklos aktų salė, skirta, be kita ko, susirinkimams, paskaitoms ir konferencijoms, kad joje tilptų 450 sėdimų vietų. Minėtas leidimas buvo išduotas 2011 m. balandžio 28 d., ir kongregacija sumokėjo 23 730,41 euro dydžio ICIO.
- 15 Vėliau kongregacija pateikė prašymą grąžinti sumokėtą sumą ir teigė, kad ji buvo atleista nuo šio mokesčio pagal 2001 m. birželio 5 d. nutarimą, kuriuo įgyvendinamas 1979 m. sausio 3 d. sutarties IV straipsnio 1 dalies B punktas.
- 16 2013 m. lapkričio 6 d. sprendimu savivaldybės *Órgano de Gestión Tributaria* (mokesčių inspekcija) atmetė šį prašymą, motyvuodama tuo, kad atleidimas nuo mokesčio netaikomas, nes Katalikų bažnyčios veikla, dėl kurios prašoma atleisti nuo mokesčio, yra ne religinės paskirties.
- 17 Išnagrinėjus skundą, šis sprendimas patvirtintas, todėl kongregacija apskundė sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui, tvirtindama, kad neturėjo mokėti ICIO, nes 1979 m. sausio 3 d. sutarties IV straipsnio 1 dalies B punktas turi būti aiškinamas taip, kad nuo šio mokesčio atleidžiama neatsižvelgiant į pastato, už kurį mokėtinas šis mokestis, paskirtį.
- 18 Savivaldybė atkerta, jog pagal 2009 m. spalio 15 d. nutarimą nuo ICIO atleidžiami tik pastatai, kuriems netaikomas nekilnojamojo turto mokestis dėl to, kad yra naudojami Katalikų bažnyčios religiniams tikslams, ir jog nesant tokio ribojimo, atsižvelgiant į Bažnyčios vykdomos ekonominės veiklos mastą (mokyklų, ligoninių ir t. t. administravimas), toks atleidimas nuo mokesčio gali būti nesuderinamas su Sąjungos teisės nuostatomis dėl valstybės pagalbos.
- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, nors klausimas dėl Katalikų bažnyčios atleidimo nuo ICIO atitiktis Sąjungos teisei niekada nebuvo nagrinėtas Ispanijos teismuose, dėl jo buvo kreiptasi į Europos Komisiją, tačiau ji dar nepriėmė galutinės pozicijos šiuo klausimu. Šiuo aspektu šis teismas nurodo, kad, priešingai, nei teigia minėta institucija, nurodytas atleidimas nuo mokesčio taikomas tik Katalikų bažnyčios atliekamam įrengimui, statyboms ir darbams, skirtiems vien religiniams tikslams.
- 20 Remdamasis 2014 m. spalio 9 d. Sprendimo *Ministerio de Defensa ir Navantia* (C-522/13, EU:C:2014:2262) 19–23 punktais, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar Katalikų bažnyčios atleidimas nuo ICIO ir tuo atveju, kai nekilnojamas turtas, kuriam taikoma ši priemonė, naudojamas bažnyčios vykdomai ekonominei veiklai, gali būti valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

- 21 Tokiomis aplinkybėmis *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 4 de Madrid* (Madrido provincijos administracinis teismas Nr. 4) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį draudžiama atleisti Katalikų bažnyčią nuo [ICIO] už statybą, įrengimą ir darbus, susijusius su ekonominei veiklai skirtu nekilnojamuoju turtu, kurio paskirtis nėra vien religinė?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

- 22 Ispanijos vyriausybė ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą. Šios vyriausybės teigimu, prejudicinis klausimas yra hipotetinis, nes nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku ir juo siekiama gauti bendrą konsultaciją dėl Katalikų bažnyčios atleidimo nuo ICIO vertinimo valstybės pagalbos aspektu.
- 23 Be to, prašyme priimti prejudicinį sprendimą labai neišsamiai aprašytos faktinės aplinkybės ir teisiniai pagrindai, būtini tam, kad Teisingumo Teismas galėtų naudingai atsakyti į pateiktą klausimą. Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą visiškai neapibūdinta nei kongregacijos vykdoma veikla, ypač veikla pastate, kuriam taikomas pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio, nei jos struktūra ir ekonominis organizavimas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat nenurodė konkrečių priežasčių, dėl kurių mano esant būtina pateikti prejudicinį klausimą.
- 24 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuriam tenka atsakomybė priimti sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatumus gali įvertinti tai, ar, norint tinkamai išspręsti bylą, būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl jeigu pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo privalo dėl jų priimti sprendimą (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Vervloet ir kt.*, C-76/15, EU:C:2016:975, 56 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 25 Iš to matyti, kad su Sąjungos teise susijusiems klausimams taikoma svarbos prezumpcija. Atsisakyti pateikti atsakymą į nacionalinio teismo pateiktą prejudicinį klausimą Teisingumo Teismas gali, tik jei akivaizdu, kad prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtini, kad jis galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Vervloet ir kt.*, C-76/15, EU:C:2016:975, 57 punktas).
- 26 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, atsižvelgiant į poreikį nacionaliniam teismui pateikti naudingą Sąjungos teisės išaiškinimą, būtina, kad šis nacionalinis teismas apibrėžtų faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis kyla jo užduodami klausimai, arba bent paaiškintų faktines prielaidas, kuriomis šie klausimai paremti. Šie reikalavimai ypač taikytini konkurencijos srityje, kuriai būdingos sudėtingos teisinės ir faktinės situacijos (2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 20 punktas).
- 27 Remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, taip pat svarbu, kad nacionalinis teismas nurodytų tikslas priežastis, dėl kurių nusprendė kreiptis dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ir manė, jog būtina pateikti prejudicinius klausimus Teisingumo Teismui (2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 21 punktas).

- 28 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą visų pirma matyti, kad į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi teismą kreiptasi su klausimu, ar pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį draudžiama kongregacijai taikyti pagrindinėje byloje nagrinėjamą mokesčių lengvatą, remiantis 2001 m. birželio 5 d. nutarimu, kuriuo įgyvendinamas 1979 m. sausio 3 d. sutarties IV straipsnio 1 dalies B punktas.
- 29 Iš šio sprendimo matyti, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad norėdamas priimti sprendimą dėl jam pateikto skundo jis turi išnagrinėti, ar toks atleidimas nuo mokesčio suderinamas su SESV 107 straipsniu; tame sprendime taip pat aiškiai išdėstytos teismo abejonės šiuo klausimu.
- 30 Tokiomis aplinkybėmis nėra akivaizdu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas reikalingas dėl hipotetinės problemos arba visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku.
- 31 Be to, kaip savo išvados 25 punkte pažymėjo generalinė advokatė, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytos visos reikšmingos 1979 m. sausio 3 d. sutarties ir Ispanijos mokesčių teisės nuostatos, taip pat su jomis susijusi administracinė ir nacionalinių teismų praktika, o Ispanijos vyriausybė nenurodė nė vienos aplinkybės, kuri būtų naudinga siekiant suprasti bylą ir kurią prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pamiršo paminėti.
- 32 Galiausiai dėl faktinių aplinkybių aprašymo pasakytina, kad sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikta pakankamai informacijos, kad būtų galima suprasti prejudicinį klausimą ir jo svarbą.
- 33 Taigi pasakytina, jog sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nurodytos faktinės aplinkybės ir teisiniai pagrindai, leidžiantys Teisingumo Teismui pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą. Be to, tas sprendimas leido Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnio antroje pastraipoje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims pateikti pastabas pagal šią nuostatą.
- 34 Vadinasi, prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

- 35 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar toks atleidimas nuo mokesčio, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikomas Katalikų bažnyčios kongregacijai už pastate, skirtame ne vien religinės paskirties veiklai vykdyti, atliktus darbus, gali patekti į SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo taikymo sritį.
- 36 Visų pirma primintina, kad iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, jog pagal bendradarbiavimo tarp nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išspręsti šio nagrinėjamą bylą. Į tai atsižvelgdamas Teisingumo Teismas prireikus turi performuluoti jam pateiktus klausimus. Tai, kad nacionalinis teismas formaliai pateikė prejudicinį klausimą, nurodydamas tam tikras Sąjungos teisės nuostatas, netrukdo Teisingumo Teismui pateikti šiam teismui išsamaus išaiškinimo, kuris gali būti naudingas sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti, neatsižvelgiant į tai, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apie tai užsimena savo pateiktuose klausimuose. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas turi iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos, ypač iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrinkti aiškinčius Sąjungos teisės klausimus, atsižvelgdamas į bylos dalyką (2015 m. spalio 15 d. Sprendimo *Biovet*, C-306/14, EU:C:2015:689, 17 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 37 Nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant pirmiausia į Ispanijos Karalystės ir Komisijos pateiktas pastabas, siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą išaiškinimą, į pateiktą klausimą reikia atsakyti remiantis ne vien SESV 107 straipsnio 1 dalimi, bet ir SESV 108 straipsnio 1 ir 3 dalimis.

Dėl sąvokos „valstybės pagalba“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

- 38 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, norint priemonę kvalifikuoti kaip „valstybės pagalbą“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, reikia, kad būtų įvykdytos visos šioje nuostatoje įtvirtintos sąlygos. Pirma, tai turi būti valstybės arba iš valstybės išteklių suteikta pagalba. Antra, ši pagalba turi galėti paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Trečia, ji turi suteikti atrankinį pranašumą jos gavėjui. Ketvirta, ji turi iškraipyti konkurenciją arba galėti ją iškraipyti (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 40 punktas ir 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group SA ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 53 punktas).
- 39 Be to, Sąjungos konkurencijos teisė, konkrečiai SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas, taikomi įmonių veiklai (šiuo klausimu žr. 2006 m. kovo 23 d. Sprendimo *Enirisorse*, C-237/04, EU:C:2006:197, 27 ir 28 punktus ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Versalis ir kt.*, C-93/13 P ir C-123/13 P, EU:C:2015:150, 88 punktą).
- 40 Taigi šiuo atveju reikia išnagrinėti, pirmą, ar kongregacija gali būti laikoma „įmone“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, antra, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio suteikia kongregacijai atrankinį ekonominį pranašumą, trečia, ar ši priemonė yra Ispanijos valstybės arba iš šios valstybės narės išteklių vykdomas įsikišimas ir, ketvirta, ar toks atleidimas nuo mokesčio gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir iškraipyti konkurenciją arba kelti grėsmę, kad ji bus iškraipyta.

Dėl sąvokų „įmonė“ ir „ekonominė veikla“

- 41 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją konkurencijos teisėje sąvoka „įmonė“ apima bet kokią ekonominę veiklą vykdančią subjektą, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdų (2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, EU:C:2006:8, 107 punktas).
- 42 Darytina išvada, kad atitinkamą veiklą vykdančio subjekto viešasis ar privatus pobūdis negali daryti įtakos sprendžiant, ar šis subjektas yra „įmonė“.
- 43 Be to, jeigu nagrinėjama veikla gali būti laikoma „ekonominė“, aplinkybė, kad ją vykdo religinė bendruomenė, nekliudo taikyti Sutarties nuostatų, tarp jų ir tų, kuriose reglamentuojama konkurencijos teisė (šiuo klausimu žr. 1988 m. spalio 5 d. Sprendimo *Steymann*, 196/87, EU:C:1988:475, 9 ir 14 punktus).
- 44 Siekiant nustatyti, ar atitinkamą veiklą vykdo „įmonė“, kaip ji suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisę, reikia nustatyti šios veiklos pobūdį; „ekonominės veiklos“ kvalifikavimas turi būti atliekamas atskirai dėl kiekvienos atitinkamo subjekto vykdomos veiklos rūšies (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 75 punktą ir 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 25 punktą).
- 45 Ekonominė veikla laikoma bet kokia veikla, kurią vykdančios konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos (2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, EU:C:2006:8, 108 punktas).

- 46 Tai, kad prekės tiekiamos ar paslaugos teikiamos nesiekiant pelno, nėra kliūtis šiuos sandorius rinkoje atliekantį subjektą laikyti įmone, nes teikdamas tokius pasiūlymus jis konkuruoja su kitais ūkio subjektais, kurie siekia pelno (2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 27 punktą).
- 47 Paslaugos, kurias galima laikyti „ekonominė veikla“, yra paslaugos, paprastai teikiamos už užmokestį. Pagrindinė užmokesčio ypatybė yra ta, kad jis yra ekonominis atlygis už suteiktą paslaugą (pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Schwarz ir Gootjes-Schwarz*, C-76/05, EU:C:2007:492, 37 ir 38 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 48 Tokiomis aplinkybėmis pasakytina, kad mokymo įstaigų, kurios daugiausia finansuojamos iš privačių lėšų, gaunamų ne iš paties paslaugų teikėjo, dėstomos pamokos yra paslaugos, nes šių įstaigų tikslas yra teikti paslaugas už užmokestį (pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Schwarz ir Gootjes-Schwarz*, C-76/05, EU:C:2007:492, 40 punktą ir 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-318/05, EU:C:2007:495, 69 punktą).
- 49 Nebūtina, kad ši privatų finansavimą iš esmės sudarytų mokinių ar jų tėvų lėšos, nes ekonominis veiklos pobūdis nepriklauso nuo to, ar už paslaugą moka jos gavėjai (pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Schwarz ir Gootjes-Schwarz*, C-76/05, EU:C:2007:492, 41 punktą ir 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-318/05, EU:C:2007:495, 70 punktą).
- 50 Vis dėlto tai nepasakytina apie viešojo švietimo sistemai priklausančių ir visiškai ar iš dalies iš viešųjų lėšų finansuojamų įstaigų dėstomas pamokas. Iš tiesų nustatydama ir išlaikydama tokią viešojo švietimo sistemą, kuri paprastai finansuojama iš viešojo biudžeto, o ne mokinių ar jų tėvų, valstybė ne ketina verstis veikla už užmokestį, bet atlieka socialinę, kultūrinę ir švietimo funkciją savo visuomenės atžvilgiu (pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Schwarz ir Gootjes-Schwarz*, C-76/05, EU:C:2007:492, 39 punktą ir 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-318/05, EU:C:2007:495, 68 punktą).
- 51 Tokiomis aplinkybėmis neatmetama galimybė, kad tas pats subjektas gali vykdyti kelių rūšių veiklą – tiek ekonominę, tiek neekonominę, su sąlyga, jog vykdo atskirą finansavimo iš skirtingų šaltinių apskaitą, kad būtų išvengta rizikos, jog atsirastų „kryžminė“ parama, t. y. jo ekonominė veikla bus finansuojama iš viešųjų lėšų, kurias jis gauna neekonominėi veiklai vykdyti.
- 52 Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad kongregacija mokykloje „La Inmaculada“ vykdo trijų rūšių veiklą, t. y. vien religinę veiklą, Ispanijos valstybės finansuojamą švietimą ir neformalųjį švietimą, kuriam negauna šios valstybės narės finansinės paramos. Be to, šis subjektas savo mokiniams teikia papildomas maitinimo ir transporto paslaugas.
- 53 Vis dėlto, kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio taikomas mokyklos „La Inmaculada“ aktų salės renovacijai ir išplėtimui ir kadangi per posėdį Teisingumo Teisme kongregacija pabrėžė, kad ši salė skirta tik jos švietimo veiklai, šis atleidimas nuo mokesčio nesusijęs nei su šio subjekto vien religinio pobūdžio veikla, nei su ankstesniame punkte nurodytomis papildomomis paslaugomis.
- 54 Tokiomis aplinkybėmis, norėdamas minėtam atleidimui nuo mokesčio taikyti SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą draudimą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į šio sprendimo 41–51 punktuose nurodytus aspektus, turi nustatyti, ar kuri nors kongregacijos vykdoma pedagoginė veikla yra ekonominio pobūdžio, ir, jei taip, kuri.

- 55 Šiuo klausimu, atsižvelgiant į paaiškinimus, kuriuos per posėdį Teisingumo Teisme pateikė kongregacija, savivaldybė ir Ispanijos vyriausybė, matyti, kad Ispanijos valstybės remiama švietimo veikla priklauso šios valstybės narės viešojo pradinio ir vidurinio ugdymo sistemai, ir mokymas mokykloje „La Inmaculada“ vyksta pagal kongregacijos ir Madrido autonominės bendrijos sudarytame susitarime nustatytas sąlygas ir visiškai finansuojamas iš viešojo biudžeto.
- 56 Jei ši informacija teisinga (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), kongregacijos vykdoma švietimo veikla, finansuojama Ispanijos valstybės, negali būti laikoma „ekonomine“, remiantis šio sprendimo 41–50 punktuose nurodyta Teisingumo Teismo jurisprudencija.
- 57 Vis dėlto, atsižvelgiant į informaciją, kurią per posėdį Teisingumo Teisme pateikė kongregacija, savivaldybė ir Ispanijos vyriausybė, kongregacijos vykdoma švietimo veikla, kurios nefinansuoja Ispanijos valstybė ir kuri priskiriama prie ikimokyklinio, užklasinio ar neprivalomojo ugdymo, atrodo, atitinka visus šio sprendimo 44–49 punktuose nurodytus kriterijus, kad ją būtų galima laikyti „ekonomine veikla“, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 58 Iš tiesų ši veikla nefinansuojama Ispanijos valstybės. Priešingai, šią veiklą organizuoja pati kongregacija ir ji daugiausia finansuojama iš privačių įnašų mokymosi išlaidoms padengti, kuriuos visų pirma moka mokiniai ir jų tėvai.
- 59 Jei tai patikrinęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nustatytų, kad kongregacijos vykdoma švietimo veikla, kurios nefinansuoja Ispanijos valstybė, yra „ekonominė veikla“, jis dar turėtų patikrinti, ar mokyklos „La Inmaculada“ aktų salė skirta tik vienokiai ar kitokiai švietimo veiklai, o gal naudojama abiem šios veiklos rūšims.
- 60 Iš tiesų, jeigu ji naudojama tik Ispanijos valstybės finansuojamai ir visus šio sprendimo 50 punkte nurodytus kriterijus atitinkančiai švietimo veiklai, pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio nepatenka į SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo taikymo sritį.
- 61 Jeigu, priešingai, ši aktų salė skirta naudoti tik švietimo veiklai, kurią kongregacija vykdo negaudama Ispanijos valstybės finansavimo ir kuri atitinka visus šio sprendimo 44–49 punktuose nurodytus kriterijus, pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio gali patekti į tokio draudimo taikymo sritį.
- 62 Tuo atveju, jeigu ši salė naudojama abiejų rūšių veiklai, pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio gali patekti į minėto draudimo taikymo sritį tiek, kiek ši salė skirta veiklai, atitinkančiai šio sprendimo 44–49 ir 51 punktuose nurodytus kriterijus.
- 63 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio gali patekti į SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo taikymo sritį, jei, pirma, bent dalis mokykloje „La Inmaculada“ kongregacijos vykdomos veiklos laikytina „ekonomine veikla“, kaip ji suprantama pagal šio sprendimo 44–49 punktuose nurodytą jurisprudenciją, ir, antra, šios mokyklos aktų salė bent iš dalies naudojama tokiai ekonominei veiklai.
- 64 Taigi, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, įvertinęs faktines aplinkybes, nuspręstų, kad minėta aktų salė naudojama kongregacijos veiklai, kuri laikytina „ekonomine“, toliau reikia išnagrinėti, ar esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, įvykdytos šio sprendimo 38 punkte nurodytos keturios sąlygos.

Dėl sąvokos „atrankinė ekonominė nauda“

- 65 Dėl klausimo, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio laikytinas suteikiančiu pranašumo jį gaunančiam asmeniui, primintina, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją valstybės pagalba laikomas kišimasis, kuris, kad ir kokia būtų jo forma, gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti įmonėms pranašumą arba kuris turi būti laikomas ekonomine nauda, kurios įmonė gavėja nebūtų gavusi normaliomis rinkos sąlygomis (2014 m. spalio 9 d. Sprendimo *Ministerio de Defensa ir Navantia*, C-522/13, EU:C:2014:2262, 21 punktas).
- 66 Taigi pagalba, be kita ko, laikomas kišimasis, kuris, būdamas įvairių formų, sumažina paprastai įmonės biudžetui tenkančią naštą ir kuris, nebūdamas subsidija tiesiogine žodžio prasme, yra tokio paties pobūdžio ir turi tokį patį poveikį (2013 m. kovo 19 d. Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.*, C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 101 punktas).
- 67 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal naujos redakcijos Įstatymo dėl teritorinių vienetų biudžetų 100 straipsnio 1 dalį ir 101 straipsnio 1 dalį įmonės, užsakančios tokius darbus, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, turi mokėti ICIO, todėl kongregacija sumokėjo šį mokestį. Iš to sprendimo taip pat matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio lemtų, kad kongregacijai būtų grąžintas jos jau sumokėtas mokestis.
- 68 Tokiomis aplinkybėmis pasakytina, kad ICIO yra mokestis, kurį paprastai moka visi mokesčių mokėtojai, atliekantys šiuo mokesčiu apmokestinamus statybos ar renovacijos darbus, ir kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio sumažintų kongregacijos biudžetui tenkančią naštą. Todėl dėl tokio atleidimo nuo mokesčio kongregacija gautų ekonominės naudos.
- 69 Be to, iš 2001 m. birželio 5 d. nutarimo matyti, kad Šventasis Sostas, Vyskupų konferencija, vyskupijos, parapijos ir kiti kongregacijų ir religinių bendruomenių administraciniai teritoriniai vienetai, pašvęstojo gyvenimo institutai, provincijos ir įstaigos visiškai ir neterminuotai atleidžiami nuo ICIO.
- 70 Taigi šis nutarimas yra ne bendra priemonė, taikoma visiems ūkio subjektams, bet *a priori* atrankinė priemonė.
- 71 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją sąvoka „valstybės pagalba“ neapima valstybės priemonių, diferencijuojančių įmones, todėl *a priori* taikomų selektyviai, kai ši diferenciacija atsiranda dėl įmonėms taikomos sistemos pobūdžio ar bendros struktūros, o tai turi įrodyti atitinkama valstybė narė (2014 m. spalio 9 d. Sprendimo *Ministerio de Defensa ir Navantia*, C-522/13, EU:C:2014:2262, 42 punktas).
- 72 Vis dėlto nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos nematyti, kad 2001 m. birželio 5 d. nutarime numatytas atleidimas nuo mokesčio kyla tiesiogiai iš Ispanijos Karalystės mokesčių sistemos pagrindinių ar svarbiausių principų ir kad jis yra būtinas tam, kad ši sistema veiktų ir būtų veiksminga.
- 73 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju sąlyga, susijusi su atrankinės ekonominės naudos buvimu, gali būti įvykdyta.

Dėl sąvokos „valstybės arba iš valstybės išteklių teikiama pagalba“

- 74 Tam, kad nauda galėtų būti kvalifikuota kaip pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ji turi būti, pirma, suteikta tiesiogiai ar netiesiogiai iš valstybės išteklių ir, antra, priskirta valstybei (2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Association Vent De Colère! ir kt.*, C-262/12, EU:C:2013:851, 16 punktas).

- 75 Pirma, dėl sąlygos, kad priemonė turi būti priskirta valstybei, pakanka konstatuoti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio tiesiogiai įtvirtintas 2001 m. birželio 5 d. nutarime, priimtame Ispanijos valstybės finansų ministerijos, ir grindžiamas šios valstybės narės pasirašyta ir įgyvendinama 1979 m. sausio 3 d. sutartimi.
- 76 Antra, dėl sąlygos, kad nauda turi būti suteikta tiesiogiai ar netiesiogiai iš valstybės išteklių, pasakytina, jog neginčijama, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio, dėl kurio išnyksta našta, kuri įprastai turėtų tekti kongregacijos biudžetui, lemia atitinkamą savivaldybės pajamų sumažėjimą.
- 77 Tokiomis aplinkybėmis sąlyga, susijusi su valstybės įsikišimu arba įsikišimu iš jos išteklių, įvykdyta.

Dėl pagalbos, „paveikiančios valstybių narių tarpusavio prekybą“ ir „iškraipiančios ar galinčios iškraipyti konkurenciją“, sąvokų

- 78 Dėl sąlygų, susijusių su ekonominės naudos poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijos iškraipymu, kurį gali sukelti ši nauda, primintina, jog tam, kad nacionalinę priemonę būtų galima pripažinti valstybės pagalba, reikia ne nustatyti realų atitinkamos pagalbos poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir faktinį konkurencijos iškraipymą, o tik išnagrinėti, ar tokia pagalba gali daryti poveikį šiai prekybai arba iškraipyti konkurenciją (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Vervloet ir kt.*, C-76/15, EU:C:2016:975, 102 punktas).
- 79 Konkrečiai kalbant, kai valstybės narės suteikta pagalba sustiprina tam tikrų įmonių padėtį, palyginti su valstybių narių tarpusavio prekyboje kitų konkuruojančių įmonių padėtimi, tokia pagalba laikytina turėjusia įtakos šiai prekybai. Nebūtina, kad pagalbą gaunančios įmonės pačios dalyvautų valstybių narių tarpusavio prekyboje. Kai valstybė narė įmonei suteikia pagalbą, veiklos mastai valstybės viduje gali būti išlaikyti arba išaugti, ir dėl to kitose valstybėse narėse įsteigtų įmonių galimybė patekti į šios valstybės narės rinką gali sumažėti (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Vervloet ir kt.*, C-76/15, EU:C:2016:975, 104 punktas).
- 80 Dėl konkurencijos iškraipymo sąlygos reikia nurodyti, kad pagalba, kuria įmonę siekiama atleisti nuo išlaidų, kurių ji paprastai patirtų tvarkydama einamuosius reikalus ar vykdydama įprastą veiklą, iš esmės iškraipo konkurencijos sąlygas (2016 m. spalio 26 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, C-211/15 P, EU:C:2016:798, 66 punktas).
- 81 Pagrindinėje byloje gali būti, kad atleidimas nuo ICIO, kuris gali būti taikomas kongregacijai, lems tai, kad jos teikiamos švietimo paslaugos taps patrauklesnės, palyginti su kitų toje pačioje rinkoje veikiančių švietimo įstaigų paslaugomis.
- 82 Pasakytina, kad pagal 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento Nr. 1998/2006 dėl [SESV 107 ir 108 straipsnių] taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 379, 2006, p. 5) 2 straipsnį, siejamą su jo 8 konstatuojamąja dalimi, pagalba, neviršijanti 200 000 EUR ribos per trejų metų laikotarpį, nedaro poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai ir neiškraipo konkurencijos arba nekelia tokios grėsmės, todėl tokios priemonės nelaikomos valstybės pagalba (2013 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Libert ir kt.*, C-197/11 ir C-203/11, EU:C:2013:288, 81 punktas).
- 83 Šiuo klausimu pasakytina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar nagrinėjamu atveju ši riba pasiekta, atsižvelgdamas į tai, kad skaičiuojant turi būti atsižvelgta tik į naudą, kurią kongregacija gavo vykdydama galimą ekonominę veiklą, o į neekonominę veiklą neatsižvelgiama, kaip nurodyta šio sprendimo 41–63 punktuose.

- 84 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į prieš tai pateiktus paaiškinimus ir remdamasis visomis jo nagrinėjamoje byloje reikšmingomis aplinkybėmis, turi įvertinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir ar šioje byloje taikytinas Reglamentas Nr. 1998/2006.
- 85 Šiuo klausimu paminėtina, kad, jeigu tas teismas turi abejonių ar jam kyla sunkumų, susijusių su pagalbos, kurią galėjo gauti kongregacija vykdydama savo galimą ekonominę veiklą, dydžio nustatymu, jis gali paprašyti kitų atitinkamos valstybės narės įstaigų bendradarbiauti arba kreiptis į Komisiją, kad ši pagal lojalaus bendradarbiavimo principą suteiktų jam pagalbą, kaip nustatyta būtent Komisijos pranešimo dėl nacionalinių teismų įgyvendinamos valstybės pagalbos teisės (OL C 85, 2009, p. 1) 77–96 punktuose (šiuo klausimu žr. 2014 m. vasario 13 d. Sprendimo *Mediaset*, C-69/13, EU:C:2014:71, 30 punktą).

Dėl sąvokų „esama pagalba“ ir „nauja pagalba“, kaip jos suprantamos atitinkamai pagal SESV 108 straipsnio 1 ir 3 dalis

- 86 Kadangi Ispanijos vyriausybė Teisingumo Teismui pateiktose pastabose tvirtino, kad, atsižvelgiant į tai, jog 1979 m. sausio 3 d. sutartis buvo sudaryta prieš Ispanijos Karalystei įstojant į Europos Sąjungą ir pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio grindžiamas šia sutartimi, šis atleidimas nuo mokesčio bet kuriuo atveju yra esama pagalba, primintina, kad SESV 107 ir 108 straipsniuose nustatytoje valstybės pagalbos kontrolės sistemoje procedūra skiriasi, nelygu, ar tai esama, ar nauja pagalba. Nors remiantis SESV 108 straipsnio 1 dalimi esama pagalba gali būti teisėtai teikiama, jei Komisija nekonstatavo jos nesuderinamumo, SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad apie planus suteikti naują pagalbą ar pakeisti esamą pagalbą Komisija turi būti laiku informuota ir šie planai negali būti įgyvendinti, kol procedūroje nepriimtas galutinis sprendimas (2016 m. spalio 26 d. Sprendimo *DEI ir Komisija / Alouminion tis Ellados*, C-590/14 P, EU:C:2016:797, 45 punktas).
- 87 „Esama pagalba“, nepažeidžiant atitinkamos valstybės narės Stojimo akto, yra visa pagalba, kuri buvo teikiama iki Sutarties įsigaliojimo šioje valstybėje narėje, t. y. individuali pagalba ir pagalbos schemos, įgyvendintos iki Sutarties įsigaliojimo ir toliau taikomos jai įsigaliojus (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *P*, C-6/12, EU:C:2013:525, 42 punktą).
- 88 Nagrinėjamu atveju, nors 1979 m. sausio 3 d. sutarties IV straipsnio 1 dalies B punktas, kuriame numatyta, kad Ispanijos Katalikų bažnyčia atleidžiama nuo bet kokių nekilnojamojo turto mokesčių, priimtas prieš Ispanijos Karalystei įstojant į Sąjungą, ICIO Ispanijos teisės sistemoje įvestas jau po įstojimo, o pagrindinėje byloje nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio įtvirtintas 2001 m. birželio 5 d. nutarime.
- 89 Tokiomis aplinkybėmis, jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuotų, kad kongregacijai suteikta valstybės pagalba, tai galėtų būti tik nauja pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.
- 90 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad toks atleidimas nuo mokesčio, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikomas Katalikų bažnyčios kongregacijai už pastate, skirtame ne vien religinės paskirties veiklai vykdyti, atliktus darbus, gali patekti į SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo taikymo sritį, jei ir tiek, kiek ši veikla yra ekonominė, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 91 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Toks atleidimas nuo mokesčio, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikomas Katalikų bažnyčios kongregacijai už pastate, skirtame ne vien religinės paskirties veiklai vykdyti, atliktus darbus, gali patekti į SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo taikymo sritį, jei ir tiek, kiek ši veikla yra ekonominė, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.